

quo olim & duciani eas ferebant procedentibus mensuramque illius ad centum usque virorum numerum extendimus, & utriusque magistratus annas², illi adsignamus sed & adfessori & reliquis. Quæ quidem ex subjectis sacra huic nostræ constitutioni descriptionibus clara faciemus. Habeat item Adresponsum³, sive apocrifarios, ut inter milites omnia recte gerantur atque ordine: adeoque & alijs eum militibus qui per dictam provinciam stations agunt, imperare sancimus.

C A P. II.

MItemus sane, qui id officii suscepimus est, unum aliquem de probatis, & de numero nostrorum procerum, unde & olim prætores procedebant, suisque laboribus adornabant rempub. nunc residentes in solo Italico, nunc proficentes ad loca forensia. Ac talis quidem semper sibi ipsius memori, & unde illi hæc administratio acceperit, venerandum se præbeant subditus, horrendum latrocinantium & maleficis, omnia majore cum fiducia peragens. Neque dubium⁴ quia puris uter manibus, quandoquidem & officium gratiis culpiti: & aliquo lex nostra nuper a nobis lata, omnibus omnino magistratus in ipsa descriptis, præcipit ut manus contineant (qua de causa & iuramentum⁵ præstant) & secundum leges nostras dijudicent, omnemque æquitatem & iustitiam subditis implicant. Eo pacto cum reipub. sue statum veteres Romani exornarent, omnibus alius rebus publ. potius sunt. Quis enim hunc magistratum non reveratur simul & horreat, videlicet duplixi enim forma excubias agere, tum ut quæ lex juber, facile ordinet, tum vero, si quid de lege violetur, ut hoc armis corrigit.⁶ Quibus autem de rebus Prætor⁷ Pfidit in lege que de ipso concripta est, appellavimus, de hisdem pulchrum putavimus & hinc appellarere. Oportet enim ut cum undique granarium hoc officium suscipiat, ab omnibus, & ipse sordibus alienissimus sit, his solis contentus, quæ sicut præstas, prout jam ante de praefidalibus officiis lata lex differt, ut item in rebus gerendis Ilycerum & Jutum se præbeat, ac quo modo administrationis ratio permitta est, ita & ipse harmoniam animi sui nunc acitoribus & intentis, nunc lenioribus & remissis sonis contemperet.⁸ Odio quoque habeat & puniat omne adulterium⁹, ad hæc homicidium, sed multo¹⁰ his vehementius raptus virginum. Ceteros etiam maleficos, si quidem incurabili morbo laborant, citra exceptionem puniat: si vero mediocriter, ad melioram frugem transponat. Insuper neminem improbe agentium reveratur, eti¹¹ dives, eti¹² majora aliqua dignitate prætus sit, propterea enim de numero præstantiorum electum ipsum mittimus, ut pro sua potentia necesse non habeat cuiquam alii attendere, quam nobis & legibus secundum¹³ quas & ipse judicet, & subditis vitam instaurare procuret.

C A P. III.

Sed neque societas se dedat, neque alicui injuriam faciat, ne ejus provinciae homines cui præstet, propter injurias illic acceptas, regionem¹⁴ suam relinquant & continuè nobis hæc facient negotia. ¹⁵ Quin ipse prius audiunt his quæ ad eum referuntur, præbeat, eaque descrepit: & usque memor honoris quem illi detulimus, ita administrationis laboribus se exerceat, ut laudem inde, & a rationibus gesti magistratus reddendis dicenda causa immunitatem consequatur. Illud certo sciens, quod si quis nos adeat referens domesticam sibi rem incommodis affectam est, siquidem expertus apud eum, ius suum obtinuerit, hinc ipsum sine aliquo dato responso remitemus: si vero cum prius ad ipsum retulisset, deinde non obtento jure suo, ad nos decurrat, tunc non illi nos in posterum, sed ei qui magistratu fungitur, judicium constitueremus, & quemadmodum ampliore honore reddidimus, ita & si societas eum se dare, & his quæ in ipsum contulimus, negligenter uti deprehenderimus, opem feremus legibus, & convenienti eum animadverto¹⁶ persequemur: & quemadmodum ille neque verba nostra neque leges, neque formam & gradum magistratus veretur, ita neque nos ipsum verebimur, sed perinde ei obviabimus, ut & ipse rerum administratione utetur: & five sordidis eum manibus uti, five ad effectum aliquem recipere, five leges nostras transgredi deprehenderimus, nos vigore legis ad facti sui ratione reddendam, eum itemus: neque enim ut subditos fervaremus, pecuniis aut quam aliarum rerum quæ nobis suppetent, pepercimus.

C A P. IV.

Oportet præterea ipsum providere, ut omnia recte atque ordine fiant in civitatibus, & primum quidem ut civitates sub ipso collocatae, seditionibus¹⁷ careant, ex omni parte æquitate conservans, & summo studio propiciens ne nimium subditis indulget, & frena relaxet.¹⁸ Deinde neque opera¹⁹ in civitatibus neglegat, ne per hanc causam diminuantur, vel aquarum ductus, vel ipsorum pontium²⁰ tranitus, vel murorum munitione, vel cura itinerum, sed omnia rehiciat, aut saltent ad nos referat, ut partim ex civilibus ea reditibus, partim nostra liberalitate queant restringere.²¹ Neque item committat ut exæstibis²² qui a nostris hinc proceribus commentant, sit in aliquo dannum subditis nostris inferendi licentia, aut ut hi subditos nostros gravent qui confuetas illas iustiones adferunt, de thronis tuis procedebant, nunc injungentes murorum reparations, nunc curam itinerum, nunc imaginum, pontium, portuum, aqueductuum publicorum renovationes, locorum denique publicorum ablotiones, & ædificia quasi in solu non iusto ædificatarum demolitiones, & id genus alia magis ad neftendas columnas expedita: sed ipse met hæc ad animi sui curam revocabit, omnia peræterius absque dispenso. Si vero nobis vixum fuerit majore eam rem inspectione indigere, sacra pragmatica forma temetur, quam sane & ad tuum magistratum, si visibit, mittemus,

apparito fiat per probatores.²³ Ut Prætor Lycaonia ad centum usque apparitorum habeat. ²⁴ Secundis, & fasces insignia Scrim, & aperto apparitorum annas.²⁵ Ut Prætor Lycaonia habeat non solum civis, sed & militaris magistratus annas.²⁶ Hoc auctoritasque Scrim, legi *utramque* de apotifariis ad Novell. 24. cap. 4. Julianus hic, habebat autem & Adresponsum, ade Novell. 123. c. 2.5.

Prætores provincialium olim ex numero procerum eodi. ²⁷ Praesumitur gratis judicatores, qui gratuito administratione suscipiunt. ²⁸ Novell. 24. c. 7. ²⁹ Ita appellatur Novell. 31. c. 3. alibi Prætes, Novell. 24. c. 7. ³⁰ T. 1. 13. ff. ³¹ Judicandum est ex legibus. ³² Novell. 24. c. 3. ³³ d. Novell. 1. in fin. ³⁴ Ut Novell. 24. c. 1. ff. ³⁵ 6. Ecl. 9. de officio prætoris Justitiae Thracie, & de provocacionibus in Thracia portetis. Jul. cap. 19. ³⁶ Ovinus redigendi

Secundum ipsum alteri quoque hanc inquisitionem injungamus. Ita aliquid respirabunt subdit, ita denuo efflorescent civitates, ita qui eas incolunt, magnum incrementum capient, neque de patris sedibus diffugient: & rerum suarum incolatum propter præsidum improbatum quasi terriculamentum aliquod metuentes.

C A P. V.

Cire igitur oportet excellentiam tuam, quod unus & simplex hic magistratus, non duplex fururus sit, ut omnia quæ sicut observabile est magistratus in ea ipsum versari solitus, & cohorti ejus: quemadmodum & hastenus præbita tunt. ³⁷ Et publicorum tributorum exactio ipsi simul & obremperibus ei prætorianis cohortalibus incumbet: habebitque utriusque officii insignia, tamet plurius militaria sunt: tamen & in vehiculo³⁸ fedebit argenteo, & præcedet ipsum fecutis, (nam & hoc consularis imperii signum³⁹ est) similiiter & facies⁴⁰ ipsi cum solennitate præbunt: observabile est universus exercitus, qui per eam provinciam stationes habet, cui cura erit, ut & latrociniis refecet, & injury affectis opituletur, & subditos nostros manufestos inter se & modestos reddat. ⁴¹ Sed neque comitibus⁴² permettit, ut ad publica tribute annuant, animunyue adjicient. Sed & inter spectabiles ipse collocabit, tamet qui eam administrationem suscepit: majoris fortis dignitas, si quidem dignatio eorum, qui provincias regunt, tali futura est, qualem nos ad quamque administrationem idoneam fore judicaverimus. Ipsum vero, propter imperium quod gerit, conveniens est inter⁴³ spectabiles numerari, inter quos & proconfules & comites Orientis, Galatia, & Phrygia sunt. ⁴⁴ Unde & ipse causis quæ in ejus moventur provincia, tam pecuniaris, quam civibus & liberalibus, audientiam præbent, ut id genus magistratus licet. ⁴⁵ Appellatione⁴⁶ quoque contra ejus sententias interposita examinabilis hic ex more qui jam pridem in spectabilibus magistratus obtinuit, tam gloriofissimorum sacrorum nostrorum prætoriorum præficiuntur, quam gloriofissimum quæstor, (prout jam inde ab initio traditum est) eo⁴⁷ quod alter jam magistratus civilis factus sit admisit legibus, quas⁴⁸ etiam in ipsa arma imperium habere voluimus.

C A P. VI.

Ecundum legem nuper a nobis positam, si quæ causa inter provinciam suam mota, quingentorum⁴⁹ aureorum quantitatem non excedat, qua per provocacionem deinde a suo transferatur judice, de hac non Pacatiana Phrygia comes (ut prius⁵⁰ diximus) sed ipse cognoscet, eti ex delegatione, iure⁵¹ nostra, sive aliquis gloriofissimorum nostrorum procerum causa aliqui commissa sit, modo propter rationes quas super in constitutione de appellationibus late præscriptis, spectabilis non sit: & causa finem imponet, non (ut olim) sit post etiam hinc mittenda, ne ob parvas occasiones magnorum ea res dispendiorum subditos nostris ansam præbeat. Hæc autem & nos illi manifestemus. Siquidem studio habet potentia nostra, non tantum ut administrationis⁵² signa eis ex codicillis (quos vocant) præbeamus, quia spectabilibus magistratus attribui solent, sed etiam ex mandatis⁵³ principaliibus, quia veteres olim principes & legislatores responda præsidibus edita vocabant: que cum nos descriptissimus, iustissimus in sacro nostro reponi laterculo, ut inde semper una cum codicillis præbeantur magistratus: achi quidem ipsum conferant officium, illa vero dirigant administrandi officii rationem. Ceterum ex descriptione qua sacra huic nostra legi tubicinis clarum erit quod ipsum, cum deligitur, occasione codicillorum officii præfere conveniat, rum etiam quid ipsi simul & adfessori, ac cohorti ejus & publico erogabitur. Sed & si quos vicinarii ei provinciarum præfides circa tributarum rationem negligentes invenieris, non alium emittes, sed ipsos spectabiles præfides fatigabis, ut vicinarium provinciarum præsidibus si societas se dedant, immineant, & procurent, quo magis ea omnibus in publicum modis inferant.

E P I L O G U S.

Præsentem itaque legem nos quidem sacrarum nostrarum constitutionum volumini justissimus inler: ipsi vero ea iustcepta, omnia ex illius præscripto agas, immortalem perpetuo benefici nostri memoriam præse ferentis.

Oportet⁵⁴ Lycaonia prætori in hunc modum præberi. Ipsi quidem annuatum capitulum & reliqui solatii nomine, solidos ccc. ejus adfessori, solidos LXXII. ejus cohorti, aurores LII. Rursum oportet eum præbere spectabilibus chartulariis faci cubilegi per causam codicillorum, solidos IX. primicerio clarissimorum tributarum notariorum & laterculenibus⁵⁵, solidos XXIV. ejus adfessori, solidos III. cohorti gloriofissimorum præfectorum pro iustitionibus & omni alia causa, solidos LX.

T I T. V.

D E 34 P RÆT O R E 35 T H R A C I E.

N O V E L L A C O N S T I T . X X V I .

Imp. Justin. Augst. Joanni gloriof. sacrorum per Orientem prætoriorum præfici, iterum exconsuli & patricio.

P RÆFAT I O.

Illiud in confessio est, quod si quis Thracum regionem nominet, statim una cum dicto virilitas quædam animus, & militarium copiarum, bellorum⁵⁶ ac pugnae cogitatio lubeat. Sunt enim ista ingenita & quasi patrio quodam parte huic regioni attributa. Itaque & prius a nobis fulscepta est cogitatio

scrim, carracum argentario habeat. Jul. cap. 68. ²⁰ Secundis, & fasces insignia

Scrim, legi *utramque* de apotifariis ad Novell. 24. cap. 4. ²¹ Sive virga. Jul. ²² Novell. 17. c. 4. ²³ Ut Prætor Lycaonia sit inter spectabiles magistratus.

Si provocatio porrecta fuerit contra sententiam prætoris Lycaoniae, vel alterius qui in Lycaonia judicavit, Jul. cap. 69.

²⁵ Id est, o ipso, quod Prætor Lycaoniae civilis factus sit magistratus: similius ratio adiutorum²⁶ Leges imperium in ipsa arma habere jubet Imperator: additum capitulo 4. Cod. de legibus.

²⁷ Ut Novell. 24. c. 5. ²⁸ Novell. 8. c. 2.

²⁹ Delegare qui olim potuerint. ³⁰ T. 2. sub cap. 2. ³¹ Vid. Novell. 17. ³² Notitia prætoris Lycaonie.

³³ Qui laterculo inferuntur: de laterculo alias dixi.

³⁴ Præfidiis meminit Novell. 8. c. 15. 5. 28. ³⁵ 6. Ecl. 9. de officio prætoris Justitiae Thracie, & de provocacionibus in Thracia portetis. Jul. cap. 19.

³⁶ Ovinus redigendi

De Prætore Thracie.

redigendi in meliore statum ea quæ ita loca concernant, & hoc tempore de suis facient: & si belli causa aliqua fiat excursio, facilissime hanc expedit, utræque cohortes præsente, illa quidem alteri subministrate in iis quæ civiles cohære viarios nomine ad Longum murum² sedere omnes scimus, quorum alteri militares cohortes regit, (est enim magna vis militum eo in loco) alter præfetus est negotiis civilibus. At cum ambo vices³ illæ implante, hic quidem gloriofissimorum præfectorum⁴, ille vero magnanimorum magistrorum militie, nunquam tamen inter se consentiunt: sed tametsi suas unituæ excurrentes, nostram inquietent potentiam. Neque enim volumus ut collatores nostri relata provincia sua a provinciæ præfibus defpecti, huc adcurrent. Nam si posthac nobis ab his qui ex eo loco commenit, negotium fieri, omnino percontabimur adeunte, si ea re renunciaverint imperium in provincia gerenti: ac si edicti fructus, quod ista non denunciaverint: cum summa eos increpatio remittetur in provinciam: si vero illi denunciaverint quidem, ac provinciæ imperium gerens, aut per socios omisit, aut turpi aliquia de causa legum rationem non habuit, tunc omnem animi nostri motum in ipsum convertemus. Quemadmodum enim maiores in illum (erogenationes fecimus: ut non hic quidem civibus negotiis præfici, ita vero inter milites & solos imperit, utrumque⁵ officium in unum contrahere & præficeri in loco gravem aliquem & reverentia dignum magistratum, qui ex aquo tam civilia illæ negotiis curat, quam de venitu & decenti ordine militum follicitus sit. Nam qui provinciam moderatur, in aliis veratur locis, vix illis sufficiens. ⁶ I. Si vero horum locorum custodia, omniusque rerum per ea loca administratio, & in bonum ordinem collocavit, tum etiam militia bona aliquo viro indiget, & qui idonee tam militis possit excolare, quam imperare ex lege: quod tandem illi nomen ex vetustate accommodatum imponebitur: aut quam appellationem amplexi, hunc gerenti magistratum apribimus: an vero ipse manifestum non est, quod quemadmodum Pisdæ rector, & summus Lycaoniae magistratus a nobis nominatus institutus est, ita & prætor⁷ nominabitur assumpto pietas nostra cognomine. Nam si prætor Romanorum Imperator simul⁸ & legislatoris locum in sua republica tenuit: in confessio est, quod nihil perinde hujus magistratus appellationem debeat, quam nomen prætoris. Siquidem & militum copias regit, & paganos subditos non paucos habebit, quibus ex nostris legibus jus reddet. Denique tam civiles res, quam militares in iis locis bono aliquo viro indigent. Nam & anterioribus temporibus semper quidam militares viri in summis constitutis dignitaribus, tam militibus illi copiis præbant, quam ceteris auxilio erant, quamvis non milites, sed pagani existent. Barbarorum enim excusione non mediocri opus habent præsidio. Quæ vero illos concernunt, ea committi debent unu alicui, qui secundum leges ipsi præse posset, cum multum interfici inter rectum & perversum ordinem: & omnibus per speciem præficiuntur, quod militaris quidem res si sola & per se consit, ultra quam decet, effterat adiacencia: civili vero, nisi¹¹ adiutum habeat robur militum, infra mediocritatem autoritate caret: utrumque vero si in idem cum altero concurrat omnium perfeciſsimum & absolūtissimum sit, quodque tam ad gerendum bellum, quam ad tueādam pacem sufficiat.

C A P. I.

Reste igitur atque ordine vistum nobis est hic quoque facere, quod apud alias gentes, quanquam non ita effera, non ita militaris custodia indigentes fecimus: & ut non hic quidem civibus negotiis præfici, ita vero inter milites & solos imperit, utrumque officium in unum contrahere & præficeri in loco gravem aliquem & reverentia dignum magistratum, qui ex aquo tam civilia illæ negotiis curat, quam de venitu & decenti ordine militum follicitus sit. Nam qui provinciam moderatur, in aliis veratur locis, vix illis sufficiens. ¹² I. Si vero horum locorum custodia, omniusque rerum per ea loca administratio, & in bonum ordinem collocavit, tum etiam militia bona aliquo viro indiget, & qui idonee tam militis possit excolare, quam imperare ex lege: quod tandem illi nomen ex vetustate accommodatum imponebitur: aut quam appellationem amplexi, hunc gerenti magistratum apribimus: an vero ipse manifestum non est, quod quemadmodum Pisdæ rector, & summus Lycaoniae magistratus a nobis nominatus institutus est, ita & prætor nominabitur assumpto pietas nostra cognomine. Nam si prætor Romanorum Imperator simul & legislatoris locum in sua republica tenuit: in confessio est, quod nihil perinde hujus magistratus appellationem debeat, quam nomen prætoris. Siquidem & militum copias regit, & paganos subditos non paucos habebit, quibus ex nostris legibus jus reddet. Denique tam civiles res, quam militares in iis locis bono aliquo viro indigent. Nam & anterioribus temporibus semper quidam militares viri in summis constitutis dignitaribus, tam militibus illi copiis præbant, quam ceteris auxilio erant, quamvis non milites, sed pagani existent. Barbarorum enim excusione non mediocri opus habent præsidio. Quæ vero illos concernunt, ea committi debent unu alicui, qui secundum leges ipsi præse posset, cum multum interfici inter rectum & perversum ordinem: & omnibus per speciem præficiuntur, quod militaris quidem res si sola & per se consit, ultra quam decet, effterat adiacencia: civili vero, nisi¹¹ adiutum habeat robur militum, infra mediocritatem autoritate caret: utrum

